

MAGYAR GERONTOLÓGIA

14. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2022. 14. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

A digitális pedagógia társadalmi kiegyenlítő szerepe

Beck-Zaja Mónika

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: digitális pedagógia, digitális világ, időskor, digitalizáció, IKT eszközök

Vitathatatlan tény, hogy a világháló 1990-es megjelenése (ekkortól beszélhetünk a globális és nyílt információ-hozzáférés valódi elterjedéséről), és az IKT eszközök elterjedése elemi és visszafordíthatatlan változásokat hoztak a tanítás és a tanulás világában is (Szűts 2020/b). Az alfa generáció számára természetes a digitális világgal való kapcsolat, de a „digitális bevándorlóknak” már nincs ilyen könnyű dolguk.

A digitális pedagógia terminus használata mindennapossá vált a járványhelyzet kialakulásával, bár elméleti hátterét kevesen ismerték.

A digitális pedagógia önmagában nem létező jelenség; folyamatosan, újra meg újra (de)konstruáljuk az informatika, az információs társadalom, a digitális kultúra és gazdaság, de legfőbbképp az internetes kommunikáció és média, illetve a pedagógia egymással számos ponton összefonódó elemeiből.

A digitális pedagógia építőelemei kortól, nemtől, térben, időben és társadalmi osztálytól függetlenül támogatják a tanulók kreativitását; segítenek szélesebb skálán és gyorsabban ismereteket szerezni; hatékonyabb együttműködést alakítanak ki horizontálisan, a társakkal; lehetővé teszik az egymástól való tanulást (Szűts 2020/a). Feltételei a digitális kompetencia, eszközellátottság – hálózati hozzáférés mellett a MOTIVÁCIÓ.

Az időskori sikeres tanulási folyamat a külső és belső motiváció egységének a függvénye, amely a társadalmi integráción túl, az aktív élet fenntartásához és javításához is hozzájárul. Az időskori tanulás leginkább a belső motivációkkal hozható szorosabb kapcsolatba, ekkor már túl minden kényszeren, az idős ember szabadon választhat a témák és tanulási utak között, ami lehetőséget biztosít az élethosszig tartó fejlődésre és a társadalmi integrációra (Bajusz-Jászberényi: 2013, idézi Bene, 2017).

„Az időskori aktivitás megtartásának egyik leghatékonyabb eszköze a tanulás” (Bene 2017:3).

A digitális tudás jelentősége széles spektrumú időskorban is.

Az egészségügy digitalizálódása hozzájárul az idős emberek életkörülményeinek és egészségügyi állapotának javításához (Bene és szerzőtársai, 2020).

Az internetes kommunikáció alkalmas a gyors információ áramláson keresztül biztosítani a naprakészséget, a kapcsolattartást, és különböző szociális igényeink kielégítését. Ezáltal csökkenthető a magányosság érzése (Kristóf-Győri 2021:13). Az online ügyintézés, vásárlás, illetve banking szolgáltatásai mellett a széleskörű tájékozódás lehetősége is segíthet abban, hogy az idősek a nyugdíjas évekre nemcsak mentálisan, de pénzügyi értelemben is felkészüljenek.

A digitális tanúlással tehát fenntartható és növelhető a mentális kondíció, amely fontos szerepet játszik a digitális szakadék elmosódásában és ezáltal biztosítja az időskorúak „virtuális” mobilitását.

Ugyanakkor a digitális készségek mellett a rugalmasság, az autonómia és a problémakezelés kompetenciája is hozzájárul az idősek jövőbeli hatékony munkavégzéséhez, így társadalmi integrációjukhoz.

A digitális pedagógia hidat teremthet a generációk, a társadalmi osztályok között, a „tudás” bárki számára elérhetővé válhat, azonban időskorban a sikeres tanulási folyamat feltétele mindenekelőtt a MOTIVÁCIÓ.

Irodalom

Bajusz, K., & Jászberényi, J. (2013). Az időskori tanulásról, *Kultúra és közösség*, IV. évfolyam 2013/III. szám pp. 59-66.

Bene, Á. (2017). Idősoktatás felsőfokon. *Magyar Gerontológia*, 9(33), pp. 49-70. <https://doi.org/10.47225/MG/9/33/8128>

Bene, Á., Móré, M., & Zombory, J. (2020). A digitalizáció néhány elemének időseket érintő hatásai - Karantén előtti helyzetkép. *Magyar Gerontológia*, 12(39), pp. 29–51. <https://doi.org/10.47225/mg/12/39/9328>

Kristóf, Z. & Győri, A. (2021). Az idősök és az infokommunikációs technológiák elsődleges vonatkozásai. In: Gerontológia, 2021, 13. (40), p. 138-160.
<https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia/article/view/10814>

Szűts, Z. (2020/a). A digitális pedagógia elmélete. Akadémiai K., Bp

Szűts, Z. (2020/b). A digitális pedagógia egységes elméleti kerete és alkalmazása a tanítás és tanulás folyamatában. Doktori Disszertáció. Eger